

Juni 1876.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet (ved Tillægsexamen i Følge Bekj. 2. April 1869 og 22. Maj 1874). (Fri Opgave): Hvorvidt er den Sætning sand: Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette?
2. Oversættelse fra Dansk til Latin (ved Tillægsexamen efter Bekj. 22. Maj 1874):

Det er bekjendt, hvor haarde Krige Julius Cæsar førte for at besejre Pompeius og hans Venner. Da han i Aaret 49 før Christi Fødsel var gaaet over Floden Rubico, der holdtes for Italiens Grænse¹, og nærmede sig Rom, forlod Pompeius Italien, og samlede en stor Hær i Grækenland og Macedonien. Cæsar drog først til Spanien, hvor Afranius og Petreius, to af Pompeius's Venner, stode i Spidsen for² en Hær, og efter store Vanskeligheder og Farer sejrede han over dem. Fire Aar senere, da Pompeius var blevet dræbt og hans Venner slagte i den romerske Stats andre Provinser, forsøgte Pompeius's to Sønner Cneius og Sextus at gjøre Cæsar Modstand³ nær ved Munda, en By i Spanien. I dette Slag kom Cæsar i en saa stor Fare, at han sagde, at han tilforn havde kæmpet for Sejren, men nu kæmpede for sit Liv. Dog forlod Lykken ham ikke, og han vendte som Sejrherre tilbage til Rom. Men han, som havde været uovervundet i Krigen, blev i det følgende Aar myrdet i det romerske Senat af sine Fjender.

¹ Grænse, finis. ² At staa i Spidsen for, præesse. ³ At gjøre Modstand, resistere.

3. Oversættelse fra Latin til Dansk (ved Tillægsexamen i Følge Bekj. 2. April 1869 og Aåg. 1. Juli 1872):

L. Æmilius Paulus consul Perseum Macedonum regem apud Pydnam consecutus est. Hora diei iam ad meridiem vergebat; iter multo pulvere et incalescente sole factum erat; lassitudo et sitis iam sentiebatur et meridie æstum magis accensurum utrumque apparebat. Statuit sic affectos, quamvis dimicandi studio arderent alacresque signum poscerent, recenti atque integro hosti non obicere. Quod consilium quum multi tacite improbarent, Nasica unus ex omnibus ausus est monere consulem, ne hostem, qui certamen fugiendo priores imperatores ludificatus erat, manibus emitteret. Verendum esse, ne, si nocte abeat, sequendus maximo labore ac periculo in intima Macedoniæ sit, æstasque sicut prioribus ducibus per montes vagando circumagatur. Consul alio tempore se rationes redditurum promisit; nunc auctoritate veteris imperatoris contentum esse iussit. Postero die talem orationem habuit. Et tibi, P. Nasica, et quicumque idem, quod tu, occultius senserunt, non gravabor reddere dilata pugnæ rationem. Nam tantum abest, ut me hesternæ quietis poeniteat, ut servatum a me exercitum eo consilio credam. In qua me opinione sine causa esse ne quis vestrum credat, recognoscat, agedum, mecum, quam multa pro hoste et adversus nos fuerint. Jam omnium primum, quantum numero nos superent, neminem vestrum nec ante ignorasse et hesternæ die explicatam intuentes aciem animadvertisse certum habeo. Ex hac nostra paucitate quarta pars militum præsidio impedimentis relicta erat; nec ignavissimum quemque relinqui ad custodiam sarcinarum scitis. Sed fac omnes una fuisse; parvum hoc tandem esse credimus, quod ex his castris, in quibus hac nocte mansimus, exituri in aciem hodierno aut summum crastino die, si ita videbitur, diis bene iuvantibus sumus? Nihilne interest, utrum militem, quem neque viæ labor hodie neque operis fatigaverit, integrum in tentorio suo arma capere iubeas, an longo itinere fatigatum et opere fessum, madentem sudore, ardentibus siti faucibus, ore atque oculis repletis pulvere, torrente meridiano sole, hosti obicias recenti, qui nulla re ante consumptas vires ad proelium afferat? Quis, pro deum fidem, ita comparatus vel iners atque imbellis fortissimum virum non vincat?

V. Priskonkurrencer.

Til Besvarelse af de for Aaret 1874—75 af Universitetet udsatte 11 Pris-

opgaver*) indkom i Aaret 1875—76 2 Afhandlinger, nemlig en juridisk og en matematisk. Ligeledes indkom i dette Aar en naturhistorisk Afhandling som Besvarelse af den for Aaret 1873—74 udsatte Prisopgave**). Alle 3 Afhandlinger kjendtes værdige til Præmien. Forfatterne fandtes at være:

Cand. juris, Kopist i Kriminal- og Politiretten i Kjøbenhavn N. C. H.

Sylov, af den juridiske,

Cand. mag. H. C. R. Crone, af den matematiske,

Cand. philosophiæ Emil Chr. Hansen, af den naturhistoriske.

Vedkommende Censurers Bedømmelse af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

1. Den juridiske Afhandling: Til Besvarelse af det for Aaret 1874—75 udsatte Prisspørgsmaal i Lovkyndighed: „Der ønskes en historisk Udvikling af Bevistheorien i Chr. V.'s Lov samt en Paavisning af de Forandringer, denne Theori senere er undergaaet“ er der indkommet en Afhandling med Motto af Hegel: Philosophie des Rechts.

I det Forord, hvormed Forfatteren har ledsaget Afhandlingen, har han selv bemærket, at den kun fremtræder som et Udkast, hvilket han ikke har haft Lejlighed til at undergive en endelig Bearbejdelse. Indholdet lader derfor ogsaa i Henseende til Orden, Klarhed og Grundighed ikke lidet tilbage at ønske. Heller ikke har Forfatteren benyttet det Bidrag til Belysning af forskellige Institutioner, som han vilde kunne have hentet fra Parallelen med andre Retsforfatninger og fra fremmed retshistorisk Literatur. Da Forfatteren dog paa den anden Side med megen Flid har samlet et rigt Materiale af hidtil utrykte Dømme, som paa ikke faa Punkter yde oplysende Bidrag til Bevisreglernes Udvikling, og da Behandlingen af dette Materiale trods sine Mangler har virkelig videnskabeligt Værd, samt vidner fordelagtig om Forfatterens Evne til retshistoriske Undersøgelser, tror Fakultetet at kunne forsvare at tildele ham Prisen.

Kjøbenhavn, den 25. Marts 1876.

A. Aagesen. Goos H. Matzen. Deuntzer. A. C. Evaldsen.

2. Den matematiske Afhandling. Som Besvarelse af Prisopgaven i Mathematik, i hvilken en Cirkels Bestemmelse ved Forholdene mellem de Potenser, som den danner med fire faste Cirkler, der to og to danne Potensen Nul, fordredes anvendt til Undersøgelse af Cirkelsamlinger, er der indkommet en Afhandling med Motto: „En meget almindelig Methode til Udledning af nye Sætninger er den, at man tillægger de Størrelser, der indgaa i de Ligninger, der bevise en bekjendt Sætning, nye Betydninger, og derpaa undersøger, hvad de samme Ligninger saa ville udtrykke“.

I denne Afhandling gives der først en klar og god Fremstilling af Cirklers Bestemmelse ved de i Opgaven beskrevne Cirkelkoordinater. Derpaa følge saadanne Anvendelser af disse Koordinater, som tydelig vise, at Forfatteren er paa det rene med, i hvilke Retninger disse fortrinsvis kunne komme til Nytte, og at han selv forstaar at drage denne Nytte af dem. Han viser saaledes den Forbindelse, som man, ved i de samme Ligninger at lade de variable være Koordinater til Cirkler i en Plan og til Punkter i Rummet, kan oprette mellem forskjelligartede Figurer, og han benytter den herpaa grundede Transformation med Færdighed og Sikkerhed, dels til at udlede nogle nye Sætninger, dels til fra en ny Side at belyse et større Antal bekjendte Sætninger og Konstruktioner.

Forfatteren har saaledes i det hele høstet gode Frugter af en Undersøgelse, som er foretaget paa en meget selvstændig Maade. Det er dog rimeligt, at Frugterne i flere Retninger vilde være blevne rigere og af større Betydning, hvis han tillige havde benyttet den Literatur, paa hvilken han kunde have faaet Anvisning

*) Univ. Aarb. 1873—1875 S. 272—73.

**) Univ. Aarb. 1873—1875 S. 269.

i det Værk af Darbouse, som nævnes i selve den stillede Opgave. Det er saaledes et Savn, at han ikke paaviser den nære Sammenhæng imellem den Transformation, som han selv benytter, og den i flere Henseender simplere, men ad anden Vej fremkomne, som benyttes i det nævnte Værk og flere andre Steder. Forfatteren havde saa meget mere Grund til i Literaturen at søge Anledninger til yderligere Anvendelser af den omspurgte Cirkelbestemmelse, som hans Afhandling ikke er blevet noget omfangsrig. Da man imidlertid i denne ikke savner Besvarelse paa noget Spørgsmaal, som foreligger i den stillede Opgave — som ogsaa væsentlig tilsigtede Fremkaldelsen af selvstændige Undersøgelser —, kan den omtalte Mangel ikke hindre os i at anse den for fuldkommen værdig til den udsatte Belønning.

Kjøbenhavn, den 4. Marts 1876.

Adolph Steen.

Thiele.

H. G. Zeuthen.

3. Den naturhistoriske Afhandling. Som Besvarelse af den i 1874 udsatte naturhistoriske Opgave: „Der ønskes en udførlig systematisk Beskrivelse af de danske Svampe, hvis Liv synes knyttet til frit henliggende, af Mennesker ikke paavirket Pattedyrgjødning“, er der indkommet en Afhandling med Motto: *Verum natura nunquam magis quam in minimis tota est. Plinius.*

Forfatteren har indsendt et Bind Text, et Bind med 57 Blade til Dels kolorerede Tegninger med udførlige Forklaringer, et stort Bind med Exsiccatsamlinger, 179 Glas med oftest rige Specimina i Spiritus og 5 Lader med 229 fortrinlig udførte mikroskopiske Præparater. Texten bestaar af 2 Dele. I den første gjør Forfatteren Røde for, i hvilket Omfang Betegnelsen „Svampe“ skal tages, og han vælger da den Begrebsbestemmelse, som de Bary har givet, hvorefter han drøfter Opgavens øvrige Led og trækker dens Grænser meget skarpt. Han har især ved Rejser i Sjælland, Fyn og Jylland (med Manø) forskaffet sig det nødvendige Materiale; dog har han ogsaa taget Nordslesvig med. Den egentlige systematiske Beskrivelse af Arterne forudskikkes en ofte meget indgaaende historisk og systematisk Drøftelse af Slægten, og Arterne selv omhandles udførligt. Udførligheden har oftere ført Forfatteren ind paa Morfologiens og Fysiologiens Omraade, hvorved han ikke sjældent har givet selvstændige Bidrag og er naaet ud over Videnskabens hidtidige Resultater. Hans Fremstilling af Arternes geografiske Fordeling viser noksom, hvor utrættelig han har været i at søge Materialet, og det fremgaar tillige af hele Arbejdet, at han maa have foretaget en Mængde Kulturforsøg. Ved hver Arts Beskrivelse er der en omhyggelig Synonymik og en udførlig Høvisning til de ledsagende Bilag. I anden Del omhandles de Former, der vel i Almindelighed ere coprofile, men som dog ogsaa tage til Takke med andre Substrater, og desuden findes her de coprofile Slimsvampe og andre chlorofylfrie Thallofyter, der i Følge Forfatterens vedtagne Begrænsning ikke kunde opføres blandt „Svampe“. Som et særlig interessant Fund maa nævnes en Lichen. Første Del omhandler 94 Arter af virkelig coprofile Svampe, og de allerfleste af disse kunne siges at være nye for Danmark, og 22 ere nye for Videnskaben, hvortil kommer i anden Del en ny Myxomycet og en ny Lichen.

Vi anse Afhandlingen som en paa utrætteligt og omsigtsfuldt Arbejde grundet Monografi, der er den første, som omfatter hele det fremsatte Spørgsmaal, og vi finde denne smukke Besvarelse værdig til den udsatte Prisbelønning.

Japetus Stenstrup.

Fr. Johnstrup.

F. Didrichsen.

De for Aaret 1875—76 udsatte Prisopgaver vare følgende:

1. I Theologi. Hvilket er det væsentlige Udbytte af de i de sidste tresindstyve Aar anstillede Undersøgelser om de saakaldte sibyllinske Oraklers Oprindelse, Indhold og Værd?
2. I Lovkyndighed. Hvorvidt lader en Indflydelse af germansk Ret paa den danske Retsudvikling før Christian V's Lov sig paavise?
3. I Statsvidenskab. Der ønskes en Fremstilling og Vurdering af Roscher's Ejendommeligheder og Betydning som økonomisk Forfatter.
4. I Lægevidenskab. Der ønskes en nøjagtig og af Thermometermaalinger

ledsaget Iagttagelsesrække af Pulsforholdene i en akut febril Sygdom, undersøgte ved Sphygmographen. 5. I Filosofi. At belyse Forholdet mellem den æstetiske og den ethiske Livsanskuelse. 6. I Historie. Englands og Hollands Forhold til Danmark fra Vilhelm den Tredjes Tronbestigelse 1689 til Dronning Annas Død 1714. 7. I klassisk Filologi. Demosthenis orationes adversus Boeotum commentario critico et exegetico illustrentur. Der forlanges en kritisk og exegetisk Kommentar til Demosthenes' tvende Taler imod Boeotos. 8. I østerlandsk Filologi. At fremstille de Former, under hvilke Vishnu-Troen viser sig i Mahábháratas 6 første Bøger. 9. I Mathematik og Astronomi. Der forlanges en saa fuldstændig og udtømmende Udvikling som mulig af de Tilfælde, i hvilke u bestemt ved $\left(\frac{du}{dz}\right)^n = U$, idet U er en algebraisk rational Funktion af u , bliver en dobbelt periodisk Funktion af z , dog med Undtagelse af de Tilfælde, hvor $n = 2$ og Graden af U ikke overstiger 4. 10. I Kemi og Fysik. Der gives en Udsigt over, hvorledes de Fremgangsmaader, der anvendes ved den kvalitative kemiske Analyse af uorganiske Æmner, efterhaanden ere opstaaede. 11. I Naturhistorie. De europæiske Paddeformer (Batrachia) ere i høj Grad hjemsogte af Indvoldorme af forskjellige Typer og levende i forskjellige Organer, og de frembyde tillige usædvanlig gunstige Forhold for Undersøgelser af disse Snyltedyrs Levnedsløb og Vandringer. Der ønskes derfor en kritisk Redegjørelse for, hvilke Snyltere der hidtil ere fundne i de i Danmark forekommende Arter af Padder, og hvad der hidtil foreligger som sikkert om disse Snylteres Liv og Udviklingsløb, forøget med selvstændige Iagttagelser af nogle af dem. Besvarelsen maa være ledsaget med Figurer og hensigtsmæssigt opbevarede Exemplarer af de undersøgte Snyltere.

VI. Akademiske Promotioner.

I Aaret 1875—76 have 3 Promotioner fundet Sted, idet der er tildelt 2 den medicinske og 1 den filosofiske Doktorgrad.

Cand. med. & chir. Herman Freund Krohn (Lægeexamen i Januar 1868) forsvarede d. 30. Septbr. 1875 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Om Felenervernes Forløb i Mangelags-Pladeepithelieerne“. Paa Embedsvegne opponerede Professorerne, Dr. P. L. Panum og Dr. F. Th. Schmidt, af Tilhørerne Distriktslæge Dr. J. G. Ditlewsen. Graden meddelt d. 14. Oktbr s. A.

Cand. med. & chir. Valdemar Krenchel (Lægeexamen i Januar 1868) forsvarede d. 3. Juli 1876 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Amblyopia centralis“. Paa Embedsvegne opponerede Professor, Dr. P. L. Panum og Lektor, Dr. P. Plum, af Tilhørerne ingen. Graden meddelt d. 13. Juli 1876.

Cand. philol. Oskar Siesbye (filologisk-historisk Skoleembedsexamen Juni 1856) kreeredes i Henhold til kgl. Resol. af 24. Juli 1876 *) af det filosofiske Fakultet til Doctor philosophiæ den 29. Juli 1876 uden forud gaaende Disputats „ob edita per plures annos publice in academia nostra docendo eruditionis et sollertiae documenta“.

*) Se foran Side 52—53.